

NIETECHNICZNE STRESZCZENIE DOŚWIADCZENIA

1. Tytuł projektu:

**„Ocena wpływu ostrego stresu na aktywność układu relaksyny
u samców szczurów w okresie dojrzewania”**

2. Czas trwania projektu: **1 rok 3 miesiące**

3. Słowa kluczowe (maksymalnie 5 słów): **ostry stres, relaksyna-3, oś PPN**

4. Cel projektu (art. 3 ustawy) (wpisać odpowiednią kategorię z poniższych)

A. Badania podstawowe

A. Badania podstawowe

B. Badania translacyjne lub stosowane

C. Badania mające na celu zachowanie gatunku

D. Badania z zakresu medycyny sądowej

E. Badania zapewniające poprawę dobrostanu zwierząt lub warunków chowu lub hodowli zwierząt gospodarskich

F. Badania w celu opracowania i produkcji produktów leczniczych, środków spożywczych, pasz lub innych substancji lub produktów, lub badań ich jakości, skuteczności lub bezpieczeństwa stosowania

G. Badania w celu ochrony środowiska naturalnego

H. Badania w celu kształcenia na poziomie szkolnictwa wyższego lub szkolenia w celu nabycia lub doskonalenia kompetencji zawodowych

5. OPIS PLANOWANEGO DOŚWIADCZENIA

Należy określić cel naukowy lub edukacyjny doświadczenia, w tym przewidywane szkody, jakie może ono spowodować u wykorzystywanych zwierząt, i korzyści, jakie przyniesie ono dla rozwoju nauki i dydaktyki. Maksymalnie 250 słów, tekst musi być zrozumiały dla niespecjalisty.

Celem badań będzie określenie, jaki jest wpływ ostrego stresu zastosowanego w okresie dojrzewania u szczurów szczepu Wistar na aktywność układu relaksyny w mózgowiu. Żeby ocenić odpowiedź organizmu na stres, zostaną również przeprowadzone badania behawioralne oraz biochemiczne dotyczące aktywności osi stresu – osi podwzgórze-przysadka-nadnercza (PPN). W wyizolowanych strukturach mózgowia zostanie oceniona ekspresja neuropeptydu – relaksyny-3 (RLN-3) oraz jej receptora – RXFP-3. Opisany dotychczas w kilku pracach związek układu relaksyny z aktywnością osi stresu (Tanaka i wsp., 2005; Banerjee i wsp., 2010; Smith i wsp., 2011; Watanabe i wsp., 2011) sugeruje

udział tego neuropeptydu w mechanizmie działania bodźców stresowych na ośrodkowy układ nerwowy, a w konsekwencji na jego udział w patomechanizmie chorób afektywnych. Problem ten jest wciąż niedostatecznie poznany. Nie ma danych na temat wpływu ostrego stresu na układ relaksyny.

Obserwacje kliniczne wskazują, że traumatyczne doświadczenia w okresie dojrzewania, kiedy jest duża wrażliwość na działanie stresu, zwiększają ryzyko zaburzeń psychicznych takich jak depresja, zaburzenia lękowe, zespół szoku pourazowego, anhedonia (Syed i Nemeroff, 2017; Avital i Richter-Levin, 2005). W planowanych badaniach szczury samce w okresie dojrzewania (pomiędzy 42 a 45 dniem) zostaną poddane następującym po sobie stresorom: wymuszonemu pływowaniu, przebywaniu na podwyższonej platformie, unieruchomieniu (podobnie jak w pracy: Cymerblit-Sabba i wsp., 2015). Zachowanie zwierząt zostanie następnie ocenione w testach behawioralnych: otwartego pola, uniesionego labiryntu krzyżowego. Po 24 godzinach od ostatniego testu nastąpi dekapitacja zwierząt, zostanie wyizolowane mózgowie, by wykonać oznaczenia parametrów układu relaksyny oraz pobrana krew do oznaczeń biochemicznych.

6. LICZBA ORAZ GATUNKI ZWIERZĄT PLANOWANYCH DO WYKORZYSTANIA W DOŚWIADCZENIU

Gatunek: Szczur wędrowny (*Rattus norvegicus*)

Szczep: Wistar

Liczba szczurów w całym doświadczeniu: 40

7. OPIS UWZGLĘDNIENIA ZASAD ZASTĄPIENIA, OGRANICZENIA I UDOSKONALENIA¹

Ocena związku pomiędzy zmianami behawioralnymi, biochemicznymi dotyczącymi osi PPN oraz zmianami w aktywności układu relaksyny w modelu doświadczalnym ostrego stresu w okresie dojrzewania jest niemożliwa do wykonania stosując metody *in vitro* (zgodnie z **zasadą zastąpienia**). Jedynie badania na zwierzętach doświadczalnych pozwalają na ocenę zmian zachodzących w mózgowiu, a więc również w układzie relaksyny, pod wpływem złożonego, wieloczynnikowego mechanizmu działania stresu.

¹

Przy wypełnianiu wzorować się na instrukcji wypełniania wniosku W1 punkt. 8

Planowane badania zostaną wykonane na 40 szczurach. Liczebność ta jest niezbędna do uzyskania znamienności statystycznej otrzymanych wyników (**zasada ograniczenia**). Umożliwi również realizację projektu zgodnie z przyjętą w badaniach zasadą, by badania układów endogennych (w tym projekcie dotyczące układu relaksyny) w przypadku doświadczeń prowadzonych w modelach stresu wykonywać na zwierzętach o większej wrażliwości na zastosowane bodźce wywołujące stres. Użycie mniejszej liczby zwierząt powodowałoby ryzyko konieczności powtórzenia eksperymentu.

Proponowane badania zostały zaplanowane zgodnie z **zasadą udoskonalenia**. Szczury w trakcie doświadczenia będą utrzymywane w warunkach odpowiednich dla ich gatunku. Warunki w pomieszczeniach, w których bytują zwierzęta są następujące: naprzemienny cykl oświetlenia (cykl świetlny 12/12) faza jasna w godz. 7.00 – 19.00, temperatura 20 – 24° C (22 +/- 2° C), wilgotność powietrza 55% +/- 10%, liczba wymian powietrza na godzinę 8. Zwierzęta otrzymują standardową paszę i wodę *ad libitum*. Szczury będą utrzymywane w klatkach (18,5cm x 57cm x 35cm) po 5 sztuk. Przed rozpoczęciem procedury, szczury po przetransportowaniu od hodowcy będą adoptowały się do warunków zwierzętarni przez 17 dni. W okresie adaptacji będzie stosowane wzbogacanie środowiska w klatkach, ale później ze względu na to, że celem doświadczenia jest badanie wpływu stresu na układ relaksyny wzbogacenie nie może być stosowane. Szczury będą miały zapewnioną opiekę weterynaryjną.

W trakcie utrzymania zwierząt w doświadczeniu - pracownicy zwierzętarni Zakładu Farmakologii:

1 x dziennie karmią szczury, 4 x w tygodniu wymieniają wodę + wg potrzeby, 2 x w tygodniu zmieniają klatki.

Czynności przewidziane w planowanej procedurze: ekspozycja na działanie bodźców wywołujących ostry stres, standardowe testy behawioralne stosowane do oceny zachowania lękowego/depresyjnego oraz dekapitacja przy użyciu ostrej gilotyny celem pobrania materiału do badań będą wykonywane na szczurach tak, by zminimalizować ryzyko odczuwania bólu fizycznego i cierpienia. W razie potrzeby, jeśli badacze zaobserwują cierpienie zwierząt, przewidziano zastosowanie wcześniejszego, humanitarnego zakończenia procedury.

8. Projekt jest objęty oceną retrospektywną²

- ☒ TAK - na podstawie art. 53 ust. 1 ustawy
- ☐ TAK - na podstawie art. 53 ust. 3 ustawy
- ☐ NIE